LIPANAN
Journal Arménien
INDEPENDANT

ADMINISTRATION
Place des Canons, 9, Rue d'Italie
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ազգային - Քաղաքական - Գրական
ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

لبنان
جريدة ارمنية
حرة

ԲԱԺՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ— Տրկն. 75 Ֆրանք
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ » » 100 » »
Ամէն թղթակց. Պաշ. Տնօրէ. հասցէով

Է. ՏԱՐԻ Թիւ—635 | ՇԱԲԱԹ 27 ՓԵՏՐՎԱՐ 1932 | ՀԱՏԸ 3,5 Ս.Դ.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՅԱՒԻՏԵՆԻՑ, ՅԱՒԻՏԵԱՆ, ԵՒ ՄԻՇՏ

(ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ)

Բ.

Դասակարգային Պայքարը կ'սկսի աշխարհի կազմութեան շրջանէն։

Մարդոց գոյութեան նախօրեակին, երբ տեխնիքին վրայ տեսլական փիլիսոփայութիւն հանգամանօրէն ծանօթ չէր, մարդ-անհատը կըբնար գիտել ու գտնել միմիայն իր զգացողութեան սահմանաւոր չափագըծովը։

Միջին դարէն վերջ երբեր չօշափելի նիւթերու վերածուեցան եւ մարդկային միտքը անասնոց կերպարանային ընբռնողութենէն զատորոշուեցաւ։

ՑՈՑՍԻ և ՑՈՑՁԻ միջեւ խստօր համեմատութիւնները ընդգծուեցան 20րդ. դարուն մէջ, զոր կ'ապրի «քաղաքակրթեալ մարդկութիւն» մը ներկայիս։

Ընկերական հասկացողութեամբ՝ Դասակարգային Պայքարը կը մղուի Բանուորին և Գործատէրին միջեւ, մինչեւ կապիտալիստական դասակարգութիւնը չ'ընդունիր այս, և ինքզինքը կը նկատէ տէրն ու տիրականը համայն ստացուածքներուն։ Միակ տարբերութեամբ թէ բանւորին բաղումը բաւական չէ արտադրական տեսակէտով նիւթերու հայթայթման ու օգտագործման հոգը եւ ցանց տալ, այլ, միտքը ամենազօրեղ ազդակն է՝ նիւթի նուիրագործման գործին մէջ: Այս ուրեմն, այս ալ՝ լուսեղով արտադրութեամբ՝ գործատէրին՝ բանուորը, աշխատաւորը, արտադրող դասակարգը կ'ընդունի որպէս անմիտ տարր մը, շահագործուելու արժանի դասակարգ մը։

Երբ ըսինք թէ՝ գործատէրին իր գործած մեքենայէն տէրն է, ան ամէն ինչ գիտակցաբար կ'ընէ, կը նշանակէ թէ՝ սխալած չէինք մեր տեսակէտին մէջ, որովհետեւ, դասակարգը (իմա՝ գործատէրը) դեռ չէ կրցած նշմարել բանուորին իրական հանգամանքը, և կամ ուզել ճիշդը, անգիտանալ կը ձգտի և աշխատաւորին լուսաւոր միտքը մեռցնել կ'աշխատի։ Բայց ամէն գիշեր իր ցերեկն ունի։ կապիտալիստական, իմպերիալիստական ըմբռնողութիւնը սահմանաւորուած է արդէն վերջերս։—

Ա. տրոհ պետական իրաւակարգը՝ մրցս պուրժուազիական ազդեցութեամ տալ պահել, Բ. Առիթ չ'ընծայել մարդոց դասակարգային զարգացման տարածման: Այս միակ խորհուրդով չամեքասեր պուրժուազին կրցած է իր գոյութիւնը արժեցնել և դարեր անդադար կեղեքել ու կողոպտել բանւորը, մորթելով անոր քրտնած արդար վաստակին իր արդիւնքը արտադրած նիւթը, մարդկայնօրէն արժէքաւոր հարստութիւնը։ Հասնակալ է որ, կապիտալիստ կառավարութիւններ բանուորին ձեռամբ եղած արտադրութիւնը նկատեն երաշխիք, պուրժուազիի ծառայելու մաքի գործնական զօրութեան գոյատեւման և թեւ ու թիկունք տան վերջինիս ուժանորումին, որպէսզի, կարենան իրենց համար ապահովելիք ամուր հող պահպանել, այս պարագային ալ պուրժուազիական հասկացողութիւնը յաւէ կերպարանքով ցցուած դուրս կուգայ և կը հաստատէ իր բռնատիրական ազդեցութ ըլլալը և կառավարութեանց վրայ գերիշխող դերին մէջ գտնուիլը։

Բանուորին պահանջը մարդկայնօրէն, աւելի պակաս բան մը չէ՝ եթէ ոչ Մարդկութեան անբռնաւորօրէն չարագործող չախչախիչ տարրը, զարգացնել նոր աշխարհ մը փոխադրուիլ։

Բանւոր, աշխատաւոր, անիրաւուած դասակարգին պէտք է հնարաւորութիւն տալ, որպէսզի, իր կեանքին գնով արտադրած նիւթին վայելքը ըմբոշխնէ։ Եւ այս երբ չ'ըլլար, արտադրող ձեռքը ուժաթափելու աշխատանքներ կը թափուին, բանուորը կը մնայ իր զրկուածի, շահագործուածի, կեղեքուածի վիճակին մէջ, այդ պարագային, շատ բնականօրէն կ'առաջանայ Դասակարգային Պայքարը և աշխարհը կ'անէծարկուի անհաշ կացութեան մը։

Մինչեւ որ իմպերիալիստ պետութիւններ իրենց Նախարարութեան անհաւասարութիւնը չ'ամբողջեն և պուրժուազիական մտայնութեան դէմ ըլլալը չ'դադրին, մինչեւ որ դրամատիրական ազդեցութեան վերջաւորութիւն չ'որոշուի, և մինչեւ որ մեծ ու փոքր պետութիւնները չ'ուզեն շահագրգռուիլ ձնշուողներուն իրաւունքովը, Յաւիտենից, Յաւիտեան և Միշտ «Զինաթափութեան», Զէնքեկեղութեան», «Խաղաղութեան վեհաժողովները» վերջ չպիտի գտնեն և «Անգործներու Օգնութեան Յանձնաժողովներուն» թիւը անհաշուելի պիտի դառնայ, մի գուցէ իւրաքանչիւր «Յանձնաժողով» իր իր հաշւոյն սարպուէ աշխատիլ վերջ ի վերջոյ, X.

Չինացիք կը պատրաստուին

ամէն պատահականութեան դէմ

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ՄԵՐՆ Է Կ'ԸՍԷ

Լոնտոն.— Չինացիք կը շարունակեն իրենց պատրաստութիւնները Շանկհայի մէջ։ Եթէ բանակցութիւնը ձախողին շատ բուռն պիտի ըլլայ պատերազմը։ Գանթոնէն նոր զօրք և ռազմամթերք հասած է։

— Ճափոնցիք պահանջած են որ չինները պարպեն իրենց գրաւած դիրքերը։ Չինացիք իրենց կառավարութենէն հրահանգ ուզած են։ 2 ժամ անցաւ բան [illegible]։ Յառաջանութիւն կը տիրէ։

*** Չինաստանի պատուիրակը Ժընեւի մէջ ըսած է «Ազգային խմբագրութեան». — Յաղթանակը մերն է. Ժամանակի խնդիր է այս։

ՕՐԱԳԻՐ

ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՊՏՈՒՂԸ

Երազ չէ, այլ՝ իրականութիւն, որ տարիէ մը ի վեր անկուած «ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ԾԱՌԸ իր անհամ պտուղը տուաւ։

Լիբանանահայութեան կը մնայ ճաշակել զայն, իսկ մեզի ալ կը մնայ «անուշ ըլլայ» ըսել։

Գաւառականի կողմութեան համար «համերաշխօրէն և «օրինաւորապէս» ընտրուած «երեսփոխաններու հռետեւալ «երեւլի և անբերեալ» ազգայիններն են, որոնց մէջ պէտք գտնէք փիլիսոփայ, բժիշկ, ատամնաբոյժ, կերպասավաճառ, վաճառական, լումայափոխ, գրագիր, ուսուցիչ, փաստաբան եւայլն եւն։

Գէորգ Գրքշարեան, Կարապետ Գուլումճեան, Վահրամ Վարժապետեան, Յովք. Յ. Թիֆիճեան, Տիգրան Մովսիսեան, Յովք. Վ. Փոքսեան, Յակոբ Տէր Մելքոնեան, Հմայեկ Գրանեան, Ներսէս Շըրինեան, Եղիա Հազարապետեան, Ապրօ Ապրօեան, Արմենակ Էլեայեան, Գէորգ Սրեսանեան, Գրիգոր Փոշապէզեան, Գէորգ Սիւրմէեան, Զաքարիա Պզտիկեան։

Այս ցանկէն դուրս կը մնան Առաջնորդարանի կողմէ նշանակուած «կրօնաւոր երեսփոխանները», ուրեմն կասկած չկայ թէ մեր «աշխարհական երեսփոխաններուն չափ արժէք և կարող ցոյց պիտի տան, այն որանք օրը մեր Լիբանանահայ գաղութը իր անդրանիկ նիստը գումարէ և իր դեղին սեղանին վրայ «նախկին գամմային ինչ» տեսակ պահերուն ապրուստ ապահովման համար ծրագիրներ մշակէ։

Գաւառականի մեծ ու փոքր (տարիքով ըսել կուզենք) ներածել և ներփոխուոր անդամներուն կը թելադրենք լուէ ըսել գանեւրին (սակ մաղ) որ իրենց անդրանիկ ժողովը՝ (յատուկ համերաշխութեան...) հաշեան պաշտօնական երգով բանան և Դաշնակցական ժողովրդով փակեն, իսկ գաղութներու պահուս, եթէ կայ, Համազգայ երգերով մեկնին և այս կերպով միայն համերաշխուած ըլլալնին պիտի ապացուցանեն....

Հաս կ'արժէ դիտել տալ, որ «համերաշխութեան ծառը» անկողնին իսկ վերջերս սկսած է յուսահատութիւն ցոյց տալ և բոլոր իր ոստերուն երեսն ի վար ըսել թէ «դուք գործ տեսնողներ չենք, դուք ազգին խորդ պաշտօնեաներն էք, ձեզմով գործ տեսնելը յիմարութիւն է, և մեզ որ ժամանակ վատնելով համագումար յառաջացուցինք, երկարապատուած ծրագիրներ մշակեցինք ձեր օգտին համար»։ Սխալ չէ, քանի որ անկուած ծառը անհամ պտուղ տուաւ, քանի որ՝ ուզենք կամ ալ հասունցած պտուղը, կամ անհամ, ճաշակելու պարտաւորուած ենք, այլեւ մեզի ուրիշ ճար չմնար, եթէ ոչ, տանիք փութկոտ կերպով ինքզինքնիս այժմէն հիւանդ նկատելով բժշկին դիմենք և բացատրենք անհամ պտուղին փորի ցաւ պատճառած ըլլալը, որպէս զի դարմանիչ դեղահատեր ապահովենք։

* *

Այսքանը՝ ներկայացնելէ միւն Ա.ին վերադարձնենք իսկ Բ.ը շատ հետաքրքրական, գուցէ ծիծաղելի, մեր ընթերցողները պիտի տեսնեն մեր յառաջիկայ թիւերուն մէջ։

ԱՆՏԵՂԻ ՎԵՐԱԳՐՈՒՄՆԵՐ

Վերնագիրը անշուշտ չպիտի սրտնեղէ միամիտներն ու անմեղները. բայց վստահ եմ թէ ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ ՍՆԱՆԿՆԵՐԸ պիտի ջղայնացնէ, զայրացնէ և շատերուն ատամները կճրտացնէ։ Հոգ չէ, թող վայրկեան մը մտատանջուին, ցնցուին և սթափին եթէ գիտեն խորհիլ, կշռել... դատել։ Անոնք ամէն օր, ամէն տեղ, գաղութահայութեան ճակատը կ'ուզեն մրոտել։ «Անոնք, որ դաշնակցական չեն համայնավարներ են» խօսքը ոչ ոք կրնայ գնել պարզ ասրկանի մը ցերանը։

Ծանր թող չթուի ուրեմն, եթէ ըսեմ Գ. Իփէկեանի բառերով թէ «իժեր ունինք մեր մէջ, իժեր, որոնք կը թունաւորեն գաղութահայութեան խաղաղասիրութիւնը»։ Եւ այդ իժերը, այո, ոչ ոք կրնայ է ըլլալ, բացի դաշնակցական հոգին մէջ ինկած տարօրէ մտաւորականութենէն, որ ոչ միայն կը մեռցնէ իր փարախին ինկած միամիտ աշխատաւորութեան միտքն ու հոգին, այլ և կը ջանայ հայ ժողովրդի բազմաձայն մտածմանութիւնը կաղմել Հնչակ-Ռամկավար-անկախ հասարակութիւնը ներկայացնել որպէս «խռովարարներ», որպէս «համայնավարներ»։

Այժմ, Դաշնակցութեան ձեռքը ուրիշ զէնք չկայ բացի այս վերջին «սարսափէն», որու միջոցաւ կը յուսայ իր կորսուած վարկը բարձրացնել ու այլոց դէմ գրգռել ատելութիւն գոյացնելով կամ [illegible]։

Ասորաբնակ [illegible] մէջ տարր [illegible] «կարմիր կըտակ» մը, և Ասորևստանի [illegible] վարժարանին մէջ տարր [illegible] ՀՕԳԻ բացման [illegible] մը, [illegible] որ ըմբռնողութեան [illegible] կը [illegible] (Ազգակ) կողմէ, որ ընթերցողը [illegible] պիտի կարծէ թէ հայութիւնը [illegible] համայնավարացած է։

Օրինակ դպրոցներ են մեզի, որոնց տնօրէնները Հնչակեան են և որոնց հոգաբարձուները ու թաղականները դաշնակցական չեն։

Մարսէն պաշտօնական Պէյրութ ժամանման տարին, այս երկու վարժարաններու աշակերտութիւնը ճամբու երկայնքին ի վեր կանգնած իրենց յարգանքը կը մատուցանէին երգերով և ուղերձներով, ինչ որ կ'արժանանար [illegible] գնահատանքին ու համակրանքին։ Բայց ի՞նչ ըրին Ս. Նշան և Ամասեա քէմերի ազգ. վարժարանաց դաշնակ ուսուցիչները...

Ինչով կրնայ էր ուրեմն այս երկու վարժարաններուն վարկը նսեմացնել ու այս մեծավայելչը կասկածելի դարձնել։ Կարծես այս էր եղած դաշնակցութեան մղձաւանջը, և անոր համար փութկոտ ընելով համայնավարութիւնը, կը վարէ իր թերթի սիւնակները։ Ազգակ նուագող մը ալ մը պէս ոչինչ ունի՝ բացի համայնավար միջանի թռուցիկներ և ուրիշ յիմարութիւններ, որոնք անոնց աշխուժով կը հրամցնէ իր ընթերցողներուն որպէս հանցանք կորկոնդակներ։ Զարմանալի թող չթուի ուրեմն, թէ ինչու, [illegible] միմիայն դաշնակցութիւնը կրնայ խօսիլ։

Որպէս հայ խմբագիր, երկու տողով չփորձուեցաւ հերքել այն ինչ որ իր գիւթեան անհամապատասխան է, ինչ որ մամուլի կոչումն է, ինչ որ Դաշնակցութեան նման մարտական մեծ կուսակցութեան մը ինքնահաւան ու ինքնագուան մեծախօսիկ չէֆերուն սեպուհ պարտականութիւնը պէտք է եղած ըլլար, եթէ իրապէս իբրև հայ անկեղծօրէն կը խօսին հայութեան ու համերաշխութեան անունով. եթէ իրապէս իբրև մաքուր կուսակցական հրապարակը կազմեն, հայ ժողովուրդի ճակատագիրը կուզեն վարել։

Ընթերցողը թող իր ուշքը լայն բանայ ու իր ականջներէն բամպակը թող դուրս հանէ։ Զրպարտիչներն ու մատնիչները, մղուած կուսակցական մանաւորական մրցիկէն կը ջըեն ու կը տանին հայութեան նուիրական զէնքերուն մէջ՝ ԲԱՐԵՑԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ, և գաղութահայութեան քերթողին չահը՝ ԽԱՂԱՂԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ։ Զարմանալի չէ ուրեմն, թէ դաշնակ լրագրութենէն ոչ մէկ չան կարող ենք ապահովել, որքան ատեն որ նա գիւղին ծրագիրներ կը պատրաստէ և սափրիչութիւնը տարագիր հայութեան գլխուն կը փորձէ սափրել։

Մէն մի լրջախոհ կենցաղագէտ, մէն մի իրատես հետազօտիչ— նոյն իսկ դաշնակցական— կը տեսնէ թէ Դաշնակցութիւնը գաղութահայութեան խաղաղասիրութիւնը քանդելու իրծն է որ իր թերթերու սիւնակներով ցոյց կուտայ դաշնակցել հանդապարտ. ոչ մէկ տարրական որ այդ ճանապարհին մէջ մի իյնայ նաև ինք— հայ ժողովուրդի դուրեր, ինչպէս ինկեր էր ու տարեր նաև թիւրքիոյ մէկ միլիոն զոհեր 1915ին։

Համայնավար երեւոյթին ձեռնարկները արդարացնել չէ մեր նպատակը։ Անոնք գտնուած պաշտպանելի են։ Տեղական իշխանութեան ինչպէս և ապահովութեան տնօրէնութեան բաւական չատ աւելի երկար է և հզօր քան դաշնակցութեան այս վերջին փորձը՝ որ լուրջ քննութիւն մը պիտի գայ չառաջին տպաւորութեան իրենց զրպարտիչներուն երեսին ու ցոյց տալ թէ Հնչակեաններն ու Ռամկավարներն ինչպէս և անկախ հասարակութիւնը համայնավարներ չեն, ունին չատ աւելի բարձր ազգասիրական, հայրենասիրական ու ազատասիրական ոգի ու հասկացողութիւն քան Դաշնակցութիւնը, որ գիտէ միայն չահագործել այս որբութիւնները, գիտէ իր սիկառը վաճառել համար, տեսքով առն մը, հաւատալ մը կրակի բոցերուն յանձնել։

Ամենաստոր և ամենավատ միջոցն է այն, որ դաշնակցութիւնը կը կիրարկէ ամէն տեղ։ Որչ հասարակութիւնը շատ լաւ գիտէ այս բանտը ու հանրային կարծիքը խարանած է Դաշնակցութեան ճակատին՝ զրպարտիչ, մատնիչ ու անգործ մակաբոյծները։

ԼՐԱՏՈՒ

ՔՐԴԱԿԱՆ ՆՈՐ ՇԱՐԺՈՒՄ

Մոսուլէն հեռագիր մը կիմացնէ թէ որ, Բերդիբոր Տիգրանակերտի շրջակայքը ապստամբներ կազմած են և գիւղերը գիւղացիներուն հանգիստը կը վրդովեն։

Այս ապստամբութիւններուն գլուխը կը գտնուի նախկին Բերքի ցեղապետ մը։

ՃԶՄՈՒԱԾ ԳԱՆԿԸ (2)

(ՍՐՏԱՇԱՐԺ ՎԻՊԱԿ)

Գրեց՝ Ա.ՆՄԱՀՈՒՆԻ

Երջանիկ անհամբեր կը տեսնուէր ոտքի ելլելով քայլերը ուղղեց դէպի փողոցին դուռը. մի քանի անգամ հիւրերուն վրայ ակնարկ նետելէ վերջ, զգուշութեամբ մը առանց նշմարուելու անէ մէկէն, դուռը բացաւ ու խոր մթութեան մէջ աներեւութացաւ։

Ժամերը սահեցան, հիւրերը ցրուեցան, բայց Երջանիկ չ'վերադարձաւ։

Ծննդաբերութեան հետեւանքով Մարգրիկ հազիւ մի քիչ ապաքինած, Երջանիկին անակնկալ անյայտացումը պատճառ եղաւ որ խեղճ կինը վերստին անկողին իյնայ։

Բազարատ աղային մէկ ոտքը բժշկին և մէկ ոտքը իր տունը միայ։

Օրեր անցան։ Հակառակ կատարուած փնտռտուքներուն, Երջանիկի մասին լուր չ'ելաւ և մօրը վիճակը օրստօրէ ծանրանալ սկսաւ։

Ս. Ծնունդի առաւօտ մըն էր։ Սաստիկ կը ձիւնէր։ Ամէն մարդ իր տունին մէջ կրակարանին առջեւ նստած, պատուհանէն դուրս տեսնելով ձիւնախառն մրրիկը ու փոթորիկը տեսարանը դիտելով կ'զմայլէր, միմիայն աղքատիկ ընտանիքներն էին որ, ցուրտէն անպաշտպան իրենց անբախտութիւնը կ'ողբային, հարուստ տիկիններէն ոմանք, ամենածանր ու թանկագին կերպասեղէններով պատսպարուած կ'ճամբորդէին եկեղեցի երթալ և «Քրիստոս Ծնաւ»ի աւետիսը տանել։

Աւրին, Բազարատ աղա կնկանը մահճակալին մօտը նստած եւ գլուխը ձեռքերուն մէջ մանկան մը պէս կը հեկեկէր։ Նորածին մանկիկը բոլորովին մոռցուած էր իր դժբախտ ծնողքէն, անով ոչ ոք կը հետաքրքրուէր և անկիւն մը դրուած փոքրիկ ու զարդարուած օրօրոցին մէջ, Բազարատ աղային հանմանման աչքերը անօրոշ ուղղութեամբ տարուբերելով, հանգարտ ու անմռունչ էր։ փոքրիկին մայրը ալլեւս իր գտածութիւնն իսկ կորսնցուցած, կեանքի վերջին վայրկեանները կ'ապրէր։

Բժիշկը պատասխանելով Բազարատ աղային կողմէ իրեն եղած հարցումներուն վերջնականապէս յուսահատեցուցած էր խեղճ մարդը։ Առաւօտ ամէն կարգի խնամք մատուցանելէ ետքը չ'օգնէր ու այս անգամ Բազարատ աղան ալ համոզուած դարձած էր թէ իր ա՛յնքան սիրելի կողակիցը, յիշեալ Ծնունդի առաւօտուն հրաժեշտի պահ կ'անցնէր և ինքը պիտի մնար առանձինն իր սիրունիկ փոքրիկին հետ։

Բժիշկը խոստացած էր գալ, բայց կ'ուշանար. Մինչեւ հիւանդը խաղաղ ձայնէր ընչասութեամբը պառկած սենեակը կ'նախէր։

Բազարատ աղա ձեռքերը վար առնելով, յանկարծ ոտքի կ'ելլէ եւ գրպանէն մետաքսէ թաշկինակը իր ու աչքերէն ինկնող հոսող արցունքները կ'սրբէր. հակառակ քայլերով օրօրոցին մէջ պառկած թաշկինկին կը մօտենայ և մի քանի վայրկեան համար արտմօրէն ու չափազանց սրտաշարժ նայուածքով մը կը դիտէ զայն, Մանկիկին աչքերը պատուհանաւորէն հոր կողմը կը դառնայ, երկու անբախտներ, մին ճակատագրականօրէն իսկ միւսը անխուսափելի բնականութեան հետեւանք։

Բարացած սրտի երկու զարկեր։ Բազարատ աղա իր մանկիկը աւելի երկար պիտի դիտէր, եթէ դան ձայնը լսած չ'ըլլար։ Սենեակէն դուրս կ'ելնէ և ծերունի բժիշկին շնչասպառ վիճակը տեսնելով՝ վայրկեան մը կը մոռնայ իր ցաւը, բժիշկը սենեակ մտնելէ վերջ, անմիջապէս հիւանդին մօտ կ'երթայ և կ'սկսի մանրազննին քննութիւն կատարել. Քառորդ ժամ տեւող այս քննութիւնը տագրիւն կ'անցնի, տրտմեմեան բժիշկին դէմքը տխուր կ'երեւայ և Բազարատ աղա ճարահատ ու անհամբեր կը հարցնէ։

— Տօքթօ՛ր կ'աղաչեմ, հիւանդս հօր մը գէթ մանկիկին զնայեց ,

— Բժիշկը գլուխը երերցնելով, ճար չկայ, կը պատասխանէ։

— Ա՜խ, տօքթօր, եթէ իրաւ չ'պիտի յաւնայ, չ'պիտի ապրի, ուրեմն ինծի համար թոյն մը պատրաստեցէք, թոյն մը որ զիս մինչեւ իսկ անդրագոյծութեան առաջնորդէ, տրվհետեւ, կնկանս մեռնելէն վերջ ինծ համար ապրիլ անհնար է, ապա մանկիկը...

Ծերուկ բժիշկին աչքերն ալ կարցանցոտ ու շուարած, չի կրնար պատասխան մը տալ։

* *

Ա. քաղաքի ոստիկանութիւնը երկար ժամանակէ ի վեր լուր ծ էր որ աւազակախումբ մը շրջաթուան բոլոր գիշերները հարուստ տուներ մտնելով կարեւոր գոյքեր և դրամ կը գողնար ու կ'անյայտանար. հակառակ ոստիկանութեան ջանքերուն և կատարած փնտռտուքներուն, գողերուն հետքը գտնել կարելի չէր եղած և ամէն որ դժգոհութեան տեղեկագրեր կ'ստանար քաղաքին կառավարիչը։ Գիշերները մարդիկներ կ'զգուշանային իրենց բնակարաններէն բացակայիլ, ամէն տունի իւրաքանչիւր ընտանիքի անդամներէն մին տքնած էր մինչեւ լոյս չ'քնանալ ու հսկել. կանխազգուշական բոլոր միջոցները ապարդիւն կ'անցնէին, աւազակախումբը շարունակ կը գործէր առանց ծիրը ձեռք տալու։ Քաղաքին կառավարիչը հեղրանի կառավարութենէն ամենաճարպիկ գաղտնի ոստիկաններ, որոնք զանազան ձեւերու տակ ծպտուած՝ կը շրջէին առդին անդին սակայն չ'ին յաջողեր գտնել աւազակներուն որջը։

Առաւօտ մը լսուեցաւ որ, աւազակները քաղաքի երեւելի և հարուստ մէկուն տունը մտնելով, իրենց հետ տարած էին ի բաց առեալ կարեւոր գումարէ մը և ոսկի զարդեղէններէ ու թանկագին գոհարեղէններէ, այլ նաև ընտանիքի միակ աստղ եղող տանտիկնոջ տարեկան գեղանի ու չափազանցօրէն տիպար գեղեցկութիւններկայացնող աղջնակին։

Այս դէպքը աւելի գայթակղեցուցած էր կառավարութիւնը և հընարաւոր ամէն միջոց ձեռնարկուած էր, որպէսզի, աւազակներուն հետքը գտնուի։ Հակառակ այս բոլոր նախազգուշութիւններուն, կառավարութեան կողմէ թափուած ջանքը ապարդիւն կ'անցնէր։ Ժողովուրդէն շատեր կ'ենթադրէին թէ՛ կառավարութիւնն ալ մասնակից է եղած գողութեան հետ, քանի որ՝ անկարելի կ'ըլլար աւազակներէն ոեւէ մին ձերբակալել։

Այս կերպով Ա. քաղաքի բնակիչներէն շատեր հարկադրուած էին ուրիշ քաղաքներ գաղթել և ազատիլ այս անտանելի կացութենէն։

Աւազակները այնքան ճարպիկ էին իրենց կատարած գործին մէջ, որ երբ և իցէ գողութեան ժամանակ, ամենապզտիկ նշան մ իսկ չէին թողուր և ազատ համարձակ տուները մտնելով կը կողոպտէին։

Աղջկան առեւանգումէն վերջ, ամէն մարդ իր տունին դուռը գիշերները երկաթէ ծանր կղպանքներով գոցել կ'ստիպուէր, թէև իզուր։

Քաղաքին գիշերապահներուն թիւը կրկնապատկուած էր և առանց կ'օգնէին բազմաթիւ ոստիկաններ։ Իւրաքանչիւր փողոցին անկիւնը երկու ոստիկան պահակ կ'սպասէին, իսկ դարձուածոյ փողոցները գիշեր եղած ժամանակ մեծ կանթեղներ դրուած էին երթեւեկողներուն ինքնութիւնը հասկնալու համար։

Առեւանգուող աղջկան հայրը, որը մեծ ազդեցութեան տէր մէկն էր, խիստ բողոքագիր մը յղած էր կեդրոնական կառավարութեան, որմով իր աղջկան անմիջական ձերբակալումը կը պահանջէր աւազակներու ձեռքէ, ի հարկին խառնամուխ հարստութենէն կարեւոր մաս մը պետութեան թողալ։

Կեդրոնական կառավարութիւնը տրուած բողոքագրին վրայ, դիմած էր օտար համբաւաւոր գաղտնի ոստիկաններուն և անոնց աջակցութիւնը խնդրած, փոխարէն խոստանալով մեծամեծ նուէրներ ընծայ իրենց։ Շատ մը օտար գաղտնի ոստիկաններ կառավարութիւնը ապահոված էին և ստանձնած իրենց առաջարկուած պաշտօնը։ Անոնց բոլորն ալ մի քանի ամիս աշխատելէ վերջ, ձեռնունայն ետ վերադարձած էին առանց մազաչափ օգտակար ըլլալու։

Օր մը լսուեցաւ որ աւազակները կառավարութեան սնտուկն ալ կողոպտած էին։ Այլեւս համբերելու ժամանակ չէր։ Քաղաքի բնակչութեան մասնաւոր կերպով հրաւիրուեցաւ մէկ շաբաթ ամբողջ տուներէն ոչ ոք դուրս չ'ելլէ։

Կիրակի առաւօտ մըն էր։ Կառավարական պաշտօնեաներ և բազմաթիւ ոստիկաններ կը շրջէին քաղաքին զանազան կողմերը և խուզարկութիւններ կը կատարէին։ Խուզարկութիւնը տեւած էր երեք օր, բայց առանց արդիւնքի, կարելի չէր եղած աւազակներու մասին ոեւէ հետք գտնել։

Շատ մը մարդիկներ կասկածի վրայ ձերբակալուած և բանտ տարուած էին։ Ձերբակալեալները խիստ հսկողութեան տակ կ'առնուէին և ամէն որ հարցաքննութիւն կ'ըլլար, բայց բոլորն ալ անմեղներ էին և յառաջբերութիւն չ'ունէին աւազակներուն հետ։

Շարունակելի

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԱՏԵԼՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԴԱՌՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Մարքսային յառաջբերութեանց մէջ միակողմանի դատումներ կը ունեցանն անհրաժեշտութիւն և յառաջխաղութիւն։

Մարգոց մեծ մասը աւելի զգացմամբ ապրելով քան դատողութեամբ կը տարուին կիրք և ատելութիւն արծարծող զգացումներէ, մանաւանդ երբ իրենց կեանքի պարագաները թոյլատու են դժգոհութեան։

Ահա այս երեւոյթն է որ ներկայիս կը տեսնենք մեր ժողովուրդին մասնաւորաբար նոր Հայաստանէն վար գործած տարրերուն մօտ։

Այն օրէն ի վեր որ անտեսական տագնապի բերումով բազմաթիւ հայեր թշուառացան, ոմանք վնասելով իրենց անհատական առեւտուրին մէջ, ուրիշներ կորսնցնելով գործարաններու մէջ ունեցած իրենց գործը, բնական ըմբոստութեամբ շատեր դառնացան ընկերութեան դէմ որ իր յիմարութիւններով օժիտն պատճառ եղած էր միջազգային մրցակցութեան՝ անտեսական անկման, ոչ միայն չէր նախատեսած տագնապը, այլ զայն չէր ուզած արգիլել և դարմանել արմատական միջոցներով։

Բոլորս ալ զգացինք այս զայրոյթը, և արդարացուցինք իմացական ըմբռնութիւնը թշուառութիւն արտադրող ընկերական դրութեան մը դէմ, որուն հանդէպ անհատին տխրատանքը, խնայողութիւնը եւ ժրաջան ու ժուժկալ սովորութիւնները անզօր էին։

Այսօր կացութիւն մը կայ տագնապին, որուն ո՛չ պատասխանատու ենք և ոչ ալ կրնանք դարման տանիլ։

Հարկ է ըսելիլ։ Եւ մենք յաճախ ըրինք թէ յայտով պէտք է ապրիլ և տոկալ։

Սակայն, մեր մէջ կարգ մը մարդիկ կան որ իրենց քաղաքականութիւն և սկզբունք ըրած են խեղճ հայ աշխատաւորն աւելի դառնացնել, իսկ նոյնքան համակրելի հայ առեւտրականն ալ հեգնել՝ առեւտուրի մէջ կրած դժբախտութեան համար։

Այս տարրերը կը մոռնեն թէ աշխատաւորին շահը կը պաշտպանեն երբ ամէն վայրկեան զայն կը գրգռեն ատելութեան և դառնութեան։ Ի՞նչ պիտի շահի հայ գործաւորն այս երկրին մէջ, եթէ օրն ի բուն գլուխը ձեռքերուն մէջ առած իր անբախտ վիճակը ողբայ, և ակռայ կճրտէ ամերիկեան ընկերութեան, լրագրատէրին կամ կառավարութեան դէմ. Մենք ալ կը հաւատանք որ տնտեսական արդարութեան գաղափարները պէտք է տարածել մեր ժողովուրդին մէջ։ Մենք ալ կը բաղձանք որ ընկերական ու քաղաքական հեռանկարի հանդէպ ազատամիտ գիտակցութիւն մը մշակուի մեր ժողովուրդին մէջ և գործաւորը, կազմակերպուելով իր շահերը պաշտպանէ զինք շահագործող դրամատէրին դէմ։ Սակայն չենք բաղձար որ՝ մեր աշխատաւորները ատելութեան և յուսահատութեան մղուին։ Կ'ուզենք որ անանք անխըրկեան կեանքէն՝ ինչ որ կրնան, վայելելով իրենց երջանկութեան բաժինը։ Հայ ԲՈՄԻՆԻՍՏներ բարեկամ չեն կրնար ըլլալ այս աշխատաւորներուն երբ զանոնք բռնութեան կը հրաւիրեն այնպիսի երկրի մը մէջ, որ դեռ շատ երկար տարիներ պիտի մնայ դրամատիրութեան պատնէշի վրայ, այնպիսի լայնատարած և զարգացեալ երկրի մը մէջ՝ ուր յեղափոխական գործունէութեան հող չկայ և ուր, մտքերու մշակումով, ինչ հիմնական և ազատական փոփոխութիւններ որ տեղի պիտի ունենան, պիտի կատարուին բարեշրջական մեթոտներով։

Մեր աշխատաւորները պէտք է տեսնեն այս իրողութիւնը և համայնավարութեան Բոմանթիզմէն տարուելով չի մտածեն՝ Ամերիկան Ռուսիոյ նման կրնայ մէկ օրէն միւսը յեղաշրջուիլ։

Համայնավարներ իրենք ալ չեն հաւատար թէ այսպիսի հրաշքներ կրնան պատահիլ հոս. բայց՝ քաղաքական թաքթիքի համեմատ՝ կ'երեւի թէ պէտք է որ Բոմիւնիզմի յառաջխաղութիւնն ու ատելութիւնը սըրւեցանեն։ Իրենց գոյութեան էական պայմանն է այս տեսակ փրոփականտը և երբեք չեն մտահոգուիր՝ թէ հոգեկան, իմացական և ֆիզիքական ի՛նչ թշուառութեան կը մատնեն հայ գործաւորը, երբ զայն կը մղեն չարաշնչական յուսահատութեան, ըմբոստութեան և ատելութեան վիճակի մը։

Ընդհակառակը, պէտք է բանալ հայ աշխատաւորին և խանութպանին թէ փրկութիւնը իրենց ուժին, աշխատութեան, հաւատքին և տոկունութեան մէջ է։ Քանի վստահին իրենց կորովին և հնարամտութեան վրայ, այնքան ապրելու և գործելու բաղձանքը կ'աւելցնեն. քանի խորհին իրենց ուժերէն վեր վեր ըմբոստութեանց վրայ, այնքան կը տկարացնեն իրենց ներքին կենսունակութիւնը։ Շրջան մըն է ասիկա ուր իրական յեղափոխականը Տոնքիշոթի նման նիզակ ճօճողը չէ, այլ այն որ իր ներքին ատելութիւնն ու կիրքերը զսպելով, կ'աւելցնէ իր բարոյական ուժը և դժբաղդութեանց յաղթելու կը պատրաստուի յամառ կամքի կորովով և յաջողութեան լաւատեսութեամբ։

Մենք կը բաղձանք որ հայ գաղթականը, ըլլայ առեւտրական թէ գործաւոր, գիտակցութեամբ ապրի ըմբռնէ կեանքի խնդիրները, բանաւոր ընթացք մը ցոյց տայ ընկերական հարցերու հանդէպ և ոչ թէ մընայ ազէտ։

Սակայն կը բաղձանք նաեւ որ, ուր ալ ապրի, հայ գաղթականը ջանայ օգտուիլ իր միջավայրին առաւելութիւններէն և բարիքներէն, այնքան որքան կարելի է, առանց խորհելու թէ իր ոտքերուն վրայ կը ծանրանայ նաեւ Եւրոպայի և Ամերիկայի անտեսական վարգուսարքը յեղաշրջելու պարտականութիւնը։

Իսկ եթէ տառապանք կայ հոս և շատեր անօթի ու մերկ են ո՞ր ընկերական դրութիւնը ցարդ անհատին երջանկութիւնն ապահովեր է։ Սովետ Միութեան մէջ ալ բազմաթիւ միլիոններ ու հաց կուտեն և կը մատնուին անհաւար զրկանքներու և թշուառութեանց, բայց աշխատանքն ու լաւատեսութիւնն օգնած է յաղթել անձնութեան և մաղձի հա-

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅՔ

ՆԵՐԳԱՂԹԻ Գ. ԿԱՐԱՒԱՆԸ ՍԵԼԱՆԻԿԷՆ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻ ՄԱՐՏ 1ԻՆ

Ազգերու դաշնակցութեան Աքէնքի ներկայացուցիչ Պ. Բօթէլնիքօֆ յայտարարած է թէ Ներգաղթի Գ. կարաւանը Սելանիկէն պիտի մեկնի Մարտ 1ին։

Հիւլէն արտաքին գործոց նախարարութիւնը տուած է անհրաժեշտ հրահանգները ցանկերու պատրաստութեան համար։ Իսկ Դ. կարաւանին մաս պիտի կազմէն Յունաստանէն դուրս գտնուող գաղթականներ, մասնաւորաբար Պուլկարիայէն։

Ներգաղթի Բ. կարաւանը մօտաւորապէս հազար հոգիէ կը բաղկանայ և աւելի նուազ նախուղէն։ Բազմաթիւ ընտանիքներ դիմում կատարած են իրենց լուսանկարներն ալ յանձնելով։ Բայց իրենց անունները լոյս տեսած չեն հրատարակուած ցանկերուն մէջ։ Իբրեւ պատճառ ցոյց կը տրուի թէ Ներգաղթի երրորդ պատուիրակ Ասլանօֆի ժամանումէն յետոյ աւելի խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են չընդունելու, խորհրդ. իշխանութեան չհաշտուած համակրութիւն ցոյց տուող տարրերը։

ՖԻՔՍԻ ՊԱՐԱՆՔԱՆԵՐԸ

Հելլէն խնամատարական նախարարութեան պաշտօնեան ոստիկանական ուժերու միջոցով պարպել տուած է Ֆիքսի մէջ նոր պարանքաները։ Կը տեղեկացուի թէ, պարպուած է նոյնպէս տուն մը, որ երկու տարի առաջ գնուած է Ֆիքսի մէջ բնակող հայէ մը։

ատքով և յոյսով կը դարմանեն նոր ժողովուրդներու ճակատագիրը։

Ամենէն յատկանշական երեւոյթը որ Սովիէթ Միութեան բոլոր երկիրներուն մէջ երեւան եկաւ սա էր։ Քոմիւնիզմի վարիչներն անօթի ժողովուրդին երբ հաց չէին կրնար տալ՝ գիրք տուին, թատրոն բացին անոր առջեւ, որպէսզի իր ֆիզիքական ցաւերը մոռնայ և իր մէջ մշակուի բարոյական և հոգեկան կորով մը որով կարենայ պայքարիլ զրկանքներուն դէմ։

Մեր մէջ շատեր կան որ կը սիրեն թախծոտ նստիլ իրենց ցաւին և տառապանքին վրայ, զայն սնուցանել, դառնանալ, ցէն ընել կեանքին ալ, ընկերութեան ալ, իրենց ազգին ալ։ Դառնութիւնն ու յոռետեսութիւնը օձերի օձի մը մշակած է ատոնց մէջ և կուզեն որ առանձին ձգուին իրենց թշուառութեան հետ. Ահա վնասը, որ յոռետեսութեան և դառնութեան գիտումնաւոր փրոփականտը պատճառած է մեր ժողովուրդին, մանաւանդ աշխատաւորներուն։ Ծախանութին մէջ են և կը բաղձան որ, բարեկամ ձեռք մը զիրենք դուրս հանելու փորձն իսկ չընէ։

Հարկ է պայքարիլ այս յոռետեսութեան դէմ և թոյլ չտալ որ քամիեմիստ փրոփականտի համար աշխատաւոր ժողովուրդին մէջ մշակուած դառնութիւնը չլուծէ անտեսական տագնապէն տառապող հայ գործաւորներու հաւատքը, յոյսը եւ լաւատեսութիւնը, մանաւանդ երբ գիտենք թէ վատ օրերն ալ պիտի անցնին և լաւերը պիտի գան։

«Պայքար»

ԷՄԻԼ ԼՈՒԴՎԻԿ ԽԱՐԹՈՒՄԻ ՄԷՋ

Սուտանէն եկած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ գերմանացի հռչակաւոր պատմաբան Մ. Էմիլ Լիւթվիկ քանի մը օրերէ ի վեր Խարթում կը գտնուի։ Հաւանօրէն Խարթումէն մեկնելով Եթովպիա պիտի երթայ, այցելելու կայսր Նեգոսի ականքը։

ՄՏԱՄԱՐԶԱՆՔ

Ընթերցո՛ղ, գտիր եօթը միանիշ թուական թիւ, որուն գումարը 40 ընէ։ Պիտի ստանաս մէկ տոլար արժողութեամբ գիրք մը նուէր։

Այս կարգը մեզ վերադարձնելու պայմանաւ.

·+ +·+ +·+ +·+= ·

Վերեւ նշանակուած կէտերուն տեղ նշանակել գտնուած միւսորական թիւերը և =էն վերջ՝ գումարը։

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԵԼՔԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ուրախութեամբ կ'իմանանք որ Հալէպի մէջ, Մարտ 1էն սկսեալ, լոյս պիտի տեսնէ «Կանթեղ» անուն գրական և գեղարուեստական ամսաթերթ մը, որուն իրենց աշխատակցութիւնը պիտի ընծայեն Սուրիահայ և Լիբանանահայ ծանօթ ու սիրուած գրողներ:

Յաջողութիւն և յարատեւութիւն կը մաղթենք:

ԴԱՇՈՅՆՈՎ ԿԸ ՎԻՐԱՒՈՐԷ

Հալէպի Սիւլէյմանիյէ թաղին մէջ Յակոբ անուն հայ մը կուրծքին դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորուած է վաստակաբեկ հայու մը կողմէ, աննշան խնդրոյ մը պատճառաւ: Զարգարեղծը ձերբակալուած ու արդարութեան յանձնուած է:

ԱՀԱԲԵԿՈՂ ՌՈՒՄԲԸ

Հալէպի բերդին կողմը, անցեալ երկուշաբթի օր ժամը 6ին, ահաբեկող պայթիւն մը կը լսուի: Հակառակ ոստիկանական պահականոցներու կատարած խիստ հետապնդումներուն, կարելի չեղաւ հասկնալ թէ պայթիւնը ուր տեղի ունեցած է:

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԸ ՇԱՏՑԱՆ

Այս անգամ կարգը մսավաճառներուն է: Անցեալ շաբաթ Հալէպի մսավաճառները գործադուլ հռչակած էին, պահանջելով կառավարութենէն որ իրենց գրուած տուրքը մեղմանայ: Բարեբաղդաբար, վերջերս, անոնք կառավարութեան հետ համաձայնութեան եզր մը գտնելով, սկսած են իրենց գործին:

Այս առթիւ Հալէպի քրիստոնեայ բնակչութիւնը մի քանի օր իրական պահք բռնած է:

ԿՌՈՒԻ ՎԱՍՆ ՈՉԻՆՉԻ

Հալէպի ոստիկան զինուորները լուր առած էին թէ, ինքնաշարժ մը զէնքերով բեռնաւորուած, քաղաքին մօտակայ գիւղէ մը անցած է: Անմիջապէս ուժ կը զրկուի հետապնդման համար և երեկոյեան ուշ ատեն ոստիկանները կը տեսնեն թէ խոր մթութեան մէջ ինքնաշարժ մը առանց լոյսի արագօրէն կը սուրայ, հրաման կ'ընեն որպէս զի կենայ, հրամանին կարեւորութիւն չտալով և ոստիկանները կ'սպառնան կրակել, ինքնաշարժը կը ջանայ փախչիլ և մօտակայ պահականոց մը հանդիպելով կ'իմացնէ թէ ճամբու վրայ գողեր կ'սպասեն, պահականոցի զինուորները անմիջապէս ճամբայ կ'ելլեն: Մթութեան պատճառաւ երկու կողմի զինուորները մէկ ժամ անընդհատ զիրար կը կրակեն: Վերջապէս թանից դուրս կուգայ որ դէմ դիմացողները պաշտօնակիցներ են:

Այս մասին կատարուած քննութենէն յայտնի կ'ըլլայ որ վարիչը գողեր կործած է, որովհետեւ ինքնաշարժի մէջ ոչինչ կայ եղեր:

ԱՅԱ ՍՕՖԻԱՅԻ ՀԻՆ ՄՈԶԱՅԻՔՆԵՐԸ

Պոսթընի բիւզանդական գիտական հաստատութեան տնօրէն Մ. Վիթէմոր, որ ատենէ մը ի վեր Պոլիս կը գտնուէր և Այա Սոֆիայի մզկիթին պատերուն ծեփին տակէն պատմական մօզաիքներ երեւան հանելու համար շփման մէջ էր կառավարութեան հետ, յայտարարած է լրագրողի մը թէ, այս շաբթուան վերջաւորութեան պիտի սկսի գործի, քանի որ Ռամազանի ու Պայրամի առթիւ անկարելի էր կատարել այդ երկար աշխատանքը:

Անմիջապէս մզկիթին մէջ պիտի հաստատուին բարձրագիր լաստեր, և կրօնական արարողութեանց ու զբօսաշրջիկներու այցելութեանց արգելք չըլլալու համար, քերումը պիտի կատարուի մաս առ մաս: Մեծերու մէկ մնացած հին մօզաիքները տեղը հանելու համար երկու տարի պատմական ուսումնասիրութիւններ կատարած է ընկերութիւնը, օգտուելով Գերման, Իտալացի և Յոյն հեղինակներէ:

Կատարուելիք քերումները առաջին մօզաիքները ամբողջութեամբ երեւան հանելու նպատակով չեն կատարուիր, բայց յառաջիկային կարելի պիտի ըլլայ հաւանաբար Այա Սոֆիայի հին արձանագրութիւնները մէջտեղ հանել: Յայտնի չէ թէ որքան ծախքի ու ժամանակի պէտք ունի այս գործը: Բայց առայժմ այս ձեռնարկին ամբողջ ծախսերը պիտի հոգայ Ամերիկայի Բիւզանդագէտներուն միութիւնը որ շատ հարուստ է:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ԳՐԱՒՈՐ ԴԻՄՈՒՄԸ

Խնամատարական նախարար Գ. Նասոնիտիսի յանձնարարութեամբ, Աուշնորդ մայրամասն Ս. գրաւոր կերպով պարանքաններու խնդրին շուրջ գրութիւն մը յանձնած է նախարարութեան: Հոն յիշուած են օրինակներ այնպիսիներուն, որոնք պարանքաններու սեփականատէրեր եղած են ու թիւրիմացութեամբ դուրս հանուած են: Նոյնպէս խնդրուած է Նոր Հայաստան մեկնելիքներու փոքր հատուցում մը ընել իրենց թողած պարանքաններուն փոխարէն:

"Ազդակ"ի ԱՇՊԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ազդակ» քրտական շարժումին տուած կարեւորութեան չափ կարեւորութիւն տուած է նաեւ Բէյմանչիստ Ռուբէնի թերթիս դէմ բացած դատին, և իր վերջին թիւով «Լիբանան»ը դատապարտուած կը համարէ:

Ամսոյս 23ին տեղի ունեցող դատավարութենէ մը և տրուած վճիռէ մը լուր չունինք: Թերթիս տէր և տնօրէն Պ. Ժոզէֆ Աճէմեանի բացակայութիւնը և դատարանի կողմէ առանց հրաւիրագրի, որը զարմանալի կը գտնենք, այդօրինակ դատ մը ունեցած ըլլալը «Ազդակ»էն կը լսենք: Մինչդեռ, «Լիբանան»ի փաստաբան Պ. Եուսուֆ Սավտա իր օրին վերաքննութիւն պահանջած էր և դատավարութիւնը ամսոյս 8ին տեղի պիտի ունենար, բայց պայրամին առթիւ դատարանը գոց ըլլալուն պատճառաւ, դատավարութիւնը յետաձգուած էր անորոշ ժամանակուան մը համար:

Այժմ դատարանի նոր հրաւիրագրին կ'սպասենք:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մեր լրատուին տուած տեղեկութեան համաձայն, այժմ քաղաքիս հայ մարմնամարզական խումբերուն առաջնակարգ խաղացողը Հ. Մ. Միութիւնն է. իսկ Հ.Մ.Ը.Մ.ը իր նախկին համբաւը չունի և օրըստօրէ քայքայման կ'առաջնորդուի: Գալով միւս խումբերուն՝ ապագայ խոստացող միակ «Մասիս»ը կարելի է համարել, մնացածները՝ փոքրիկ խումբեր են, որոնց կազմութեան մասին ճշգրիտ տեղեկութիւններ կը պակսին:

Խմբագրութիւնս կը թելադրէ քաղաքիս բոլոր Հայ մարմնամարզական միութիւններուն որ իրենց կատարած աշխատանքներուն մասին տեղեկութիւններ հաղորդեն մեզ:

Հ. Մ. Մ. ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Անցեալ կիրակի, 21 Փետրվար կէսօրէ վերջ ժամը 3ին Ֆութպոլի մրցում մը տեղի ունեցաւ քէմբի խաղավայրին մէջ, Հ. Մ. Մ. ընդդէմ ֆրանսական «Basnaval» խումբին:

Հ. Մ. Մ. 2ի դէմ 3ով յաղթական դուրս եկաւ:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Կիրակի, 21 Փետրվար, ֆութպոլի զոյգ մրցումներ տեղի ունեցան Ա. Մ. Տալւորիկ Միութեան Բ և Գ. Թիմերու և College Lazariste և բողոքականաց Կոլէժս խումբերուն միջև Տալւորիկի սեփական դաշտին վրայ:

Առաջին մրցումը տեղի ունեցաւ College Lazariste և Տալւորիկի Բ. թիմի միջև ուր Տալւորիկ յաղթական դուրս եկաւ 1 ի դէմ 2ով:

Երկրորդ մրցումը տեղի ունեցաւ Տալւորիկի Գ. թիմի և բողոքականաց Կոլէժս խումբերու միջև, խաղը վերջացաւ հաւասար:

Երկուստեք խաղացողները օրինակելի ընթացք մը ունեցան և օտարականները, գլխաւորները գնահատեցին Տալւորիկի մարզիկները, իրենց ցոյց տուած ճարպիկութեանց և աղուամարդութեանց համար:

Տալւորիկի երկու թիմերը կը ղեկավարէր ընդհանուր խմբապետ Պ. Գրիգոր Ղալիպեան, որը ընտրուեցաւ դատաւոր:

Մենք կը մաղթենք աւելի յառաջդիմութիւն Տալւորիկ Միութեան:

ԹՂԹԱԿԻՑ

Դամասկոս

ԴԺՈԽԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿ ՇԱՆԿՀԱՅԻ ՄԷՋ

— օ —

Հոս ամէն ոք սոսկալի վիճակի մատնուած է: Գրեթէ հաւանականութիւն չկայ որ թշնամութիւնները պիտի կարենան արգիլուիլ: Շանկհայ ժէն ժէն կը պատրաստուի պատերազմի: Հիմա փողոցներէն թանքեր, խորտակիչներ, թնդանօթի կառքեր կ'անցնին: Ցամաք ելած սրով զինուորները շղթայ կազմելով ռազմանիւթերը ձեռքէ ձեռք կուտան և կը բեռցնեն քամիոնները: Ճամբան օտարականները անկասկած ցամաք որքան զօրք ելած ըլլալը համրելու համար, օդին մէջ հրջանակներ գծելով կը պտտին: Ֆրանսացի և ամերիկեան զինուորները դեռ ճամբան են: Ուր որ են պիտի գան: Այս պատրաստութիւնները եթէ պատերազմ ալ չեն, անպայման զօրաշարժ ըսել են: Ժամը 11ին Վուսունկի առջեւ ժաւռ կուգան ճարոն նաւեր: Վուսունկ Շանկհայ 18 քիլոմէթր հեռի է և կը կազմէ քաղաքի բանալին: Այդտեղ ձեռք ձգուելէ ետք, Վանկբոն գրաւելը թեւաբար պիտի ըլլայ քաղաքին տիրապետելու համար: Ճարոնցիք որ տեսան թէ ոստիկանական ուժերը անբաւարար են առոր, պատերազմական ուժեր բերին: Այս գործին համար 20 հազար հոգի պէտք էր և ճարոնցիք բերին այդ ուժը:

Վուսունկ բերդը Չինացիներունն է: Հոն ալ զօրք ունին: Այս առաւօտ այս բերդէն թնդանօթ նետուեցաւ ճարոն մարտանաւէ մը: Սոսկալ շատ կարելի էր: Բայց այս դէպքը պատրուակ բռնելով, իսկոյն բերդը ռմբակոծելու եղող ճարոն նաւերը ի՛նչ կը փնտռէին հոս:

Հոս անգլիացիներուն, ֆրանսացիներուն և ամերիկացիներուն դերը ի՞նչ է: Տասերը իրենց հողերուն վրայ են, Ֆրանսական հողամասին մէջ 1300 ֆրանսացի կայ, միւսներուն մէջ 30,000 անգլիացի, իտալացի, գերման և սպանիացի:

Չինացի ու ճարոնները այս սահմաններէն դուրս կռուելու պարագային, սպիտակները հանգիստ պիտի մնան:

Հիմա քննենք քաղաքը, ձախ կողմը գետ և գետին վրայ մէջլակուն, զինուորներով շատ մը նաւեր: Այս հրջանը քաղաքին դիմացն է ֆրանսական հողամասը: Հոն, որոր փլուզին առջև ռումբ մը ինկաւ:

Ճըզաւորները չենքը կը կատարէ յառաջապահ պահականոցի դերը: Քաղաքին հիւսիսակողմը Նանկինքի կը գտնուի 400,000 չինացիներով: Այդտեղի գանձը ալ գոցուած են, այսինքն չինացիք պաշարուած են մէջը:

Ծարէի մէջ ամէն փողոցի գլուխ 3 ճարոն կեցած է: Ժամանները մարդ չկայ: Պատուհանները Չինացիներուն ձեռք: Օդին մէջ ճարոն օդանաւեր: Ռումբեր կ'արձակուին, ամէն կողմ հրդեհ: Այստեղ ճարոնցիներուն յառաջապահ գունդերն են: Միւս կողմ ալ չինացիներուն:

Հսկայ փլուզումներ:

ԹՈՒՐՔ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԾԱՆՐ ՀԻՒԱՆԴ Է

Աթէնքի «Էլէֆթէրօս Անթրօփօս» թերթին թղթակիցը, որ Փոքր Ասիոյ մէջ քննական պտոյտ կը կատարէ, թերթին գրած է թէ առաջին թղթակցութիւնը:

Թղթակիցը կը գրէ.—

—Օտար լրագրողները «Վոսփորի հիւանդը» ըսելով կ'ուզէին հասկնալ Սուլթանը: Վոսփորի իրական հիւանդը Թուրք ժողովուրդն է, հիւանդ բառը լոկ առողջական նշանակութիւն ունի հոս: Թուրք ժողովուրդը հիւանդ է և շատ լուրջ հիւանդ: Ասիկա կը հաստատուի Լնկիւրիի կառավարութեան պատրաստած վիճակագրութիւնով, որ խիստ գաղտնի կը պահուի, որովհետեւ անոր հրապարակումը երեւան պիտի հանէ Թուրք հանրապետութեան ներքին փտութիւնը. վերջնականապէս հաստատուած է որ ծնունդները աւելի քիչ են քան մահերը: Թուրք ժողովուրդը վարակուած է սիֆիլիսով: Թուրք ժողովուրդը ինչ որ էր Սուլթաններու օրով, նոյնն է նաեւ այսօր՝ Հիւանդ է ու [illegible] մօտ մահուան:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ՈՐՈՇԱԾ Է

կատաղի դիմադրութիւն մը ճարոն յարձակման դէմ

Ճարոնցիք չինացի զօրքերէն կիներն ու տղան իսկ սպաննած են եւ հիւանդանոցները կրակի բռնած

1500 ՔԻԼՈՄԷԹՐ ԽՐԱՄԱՏՆԵՐ

Շանկհայ.— Չինացիք Թիէն-ձին, Բու-Քէու եւ Լանկ-հայ գծին երկայնքը կը կառուցանեն խրամներ աւելի քան 1500 քիլոմէթր երկայնութեան մը վրայ: Չինացի պետերը կը յայտարարեն թէ որոշած են կատաղի դիմադրութիւն մը ընել ճարոնցիներուն, որ մասին մէջ որ յարձակում կրեն:

ՃԱՐՈՆՆԵՐՈՒ ՎԱՅՐԵՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ճարոնի Չինաստանի մէջ զինուորական ուժով գրաւած հողամասը Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ տարածութեան չափ ընդարձակ է: Ճարոնցիք գործողութեան միջոցին զօրքերը, կիներն ու մանուկներն իսկ սպաննած են: Հիւանդանոցները թնդանօթի բռնած եւ մարդկային ամէն խիղճ եւ օրէնք ոտքի տակ առած են:

Ճարոնի մեծ յարձակումը

Անգլիացիք եւ ամերիկացիք միջոցներ ձեռք կ'առնեն չէզոք զօտիներու պաշտպանութեան համար: Կամաւորներուն տեղ նետ՝ նաւազօրքեր գրաւած են: Ճարոն հրամանատարը յայտնած է թէ պիտի սկսի յարձակման եթէ մինչեւ կէս գիշեր չքաշուին չինացիք:

Չինեւճարոն խնդիրը Ազգաժողովի մէջ

ՉԻՆԵՒՃԱՐՈՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ ԴԷՄ ԱՌ ԴԷՄ

Ժընեւ.— Ազգաժողովի խորհուրդին վիճաբանութեանց ատեն Ազգաժողովի չին պատուիրակը պարզեց կացութիւնը ու խորհուրդէն մասնաւորապէս պահանջեց միջոցներ ձեռք առնել արիւնահեղութենէ խուսափելու համար: Ճարոն պատուիրակը պնդեց որ Ճարոն ամէն ճիգ թափած է ծայրայեղներու հետ գործ չունենալու համար: Չին պատուիրակը պնդեց թէ Չինաստան կազմալուծուած վիճակի մէջ չգտնուիր:

Մ. Բոլ Պոնքուր ի միջայլոց ըսաւ թէ ճարոն յայտարարած է որ կը յարգէ Ուխտին 10րդ յօդուածը, բայց չինական պատուիրակը կը հարցնէ թէ սոսկալի հակասութիւն մը երբեւէ չկա՞ր, երբ մէկ կողմէ ճարոն իր անապահովութիւնը կը յայտնէ ու միւս կողմէ դիակներ կը կուտակէ գետնի մը վրայ, զոր որոշած է պարպել: Մ. Պոնքուր ճարոնէն պահանջեց որ վերջնագիր չտայ, զօրքը պատերազմի չյանձնելու համար:

Ֆրանսացի ուսանողներու նոր ցոյցը

ԱՆԿՅԻ ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ ԿԸ ՊՈՌԱՆ

Բարիզ.— Իրաւաբանական եւ բժշկական վարժարանի ուսանողներ Ծերակոյտին առջեւ նոր ցոյց մը փորձեցին բայց բախում ունեցան ոստիկաններու հետ: Իրաւաբանական ուսանողները իրենց դպրոցին առջեւ անկցի ծերակոյտը գոչեցին: 10 հոգի ձերբակալուեցաւ:

Չինական զօրքերը դեռ չեն քաշուած

Շանկհայ.— Քանթոնի 19րդ չինական բանակին զինուորները դեռ չեն որոշած ետ քաշուիլ: Ճարոն յարձակողականը եթէ այսօր սկսի չպիտի կրնայ խուլը մղուիլ այն պարագային, երբ Քանթոնի բանակը ստորել քաշուիլ: Շանկհայ շղթերուող օգանաւերու Քանթոնի տարմը հասած է Նիսքիւուն, Քեանսուի մէջ:

Ճարոնի պահանջները մերժուած

Շանկհայ.— Չինացիներու եւ ճարոններու միջեւ տեղի ունեցող հաշտութեան բանակցութեանց մէջ չին զօրավարը յայտնած է թէ երբեք կարելի չէ ընդունիլ ճարոնի պահանջումները, որոնց համաձայն Վուսունկ եւ Շաբէի ամրութիւնները պէտք է քանդուին:

Ի՞նչ կըսէ Նիւ Եորք Թայմզ

Նիւ Եորք.— «Նիւեորք Թայմզ» թերթին համաձայն Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը վախնայ որ Ազգաժողովի կողմէ եղած վերջին դիմումին ճարոնի կողմէ տրուելիք պատասխանը խզում յառաջ պիտի բերէ: Ճարոն կրկնելով այն համոզումը թէ իր հողային ձգտումներ չունի, կը փափաքի պահպանել իր ներկայ կացութիւնը:

Գերման առաջարկը

Ժընեւ.— Զինաթափութեան խորհրդաժողովի գերման պատուիրակութիւնը առաջարկած է Ազգաժողովին որ իրեն անդամակցող բոլոր պետութեանց մասին ալ ընդունուի և գործադրուի այն ընթացքը որ հետապնդուած է զինաթափ ընելու համար Գերմանիան: Միեւնոյն ժամանակ Գերման պատուիրակութիւնը կ'առաջարկէ ջնջել զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւնը, արգիլել զինուորական օդանաւորդութիւնը, թանքերու, ընդծովեաններու, օդանաւակիր նաւերու, [illegible] և քիմիական պատերազմի գործածութիւնը: Զրահանաւերու տարողութիւնը 10 հազարի և թնդանօթներու չափը 230 միլիմէթրի չանցնի:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Բուռն եւ ահեղ յարձակողականը սկսաւ

Շանկհայ.— Շաբէի վրայ ճաբոնական յարձակողականը սկսաւ խլացուցիչ ռմբակոծութեանց մէջ: Օդանաւեր եւ կր ռմբակոծեն այդ վայրերը: Տրուած վերջնագրին պատասխան չէ առնուած, ճաբոնները կէս ժամ եւս Իրկարաձգեցին պայմանաժամը:

Անգլ. դահիլիոն ճիստի մէջ է

ԿՍՐԵՒՈՐ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻՆ

Լոնտոն.— Իրողութիւն մրն է թէ չինեւ ճաբոնական հարցին կարգադրութեան համար տեղի ունեցող բանակցութեանց կեդրոնը Ծ. Արեւելքն Լոնտոն փոխադրուած է, ուր դահլիոնը ամէն ճիգ կր թափէ հաշտեցնելու երկու կողմերուն տեսակէտները: Դահլիոն անդադար ճիստի մէջ է՝ պատրաստ կարեւոր որոշումներ տալու եթէ բանակցութիւնները ձախողին: Չինական տրամադիր են իրենց զօրքերը միջազգային գօտիներէն 12 միլիէր անդին տանիլ, եթէ ճաբոնցիներն ալ նոյնը ընեն:

Չինաստան օդանաւ ապսպրեց

ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ

Լոնտոն.— Չինաստան կարեւոր քաղաքութեամբ օդանաւ ապսպրած է Աւստրալիոյ: Բաւական փիւով օդանաւ գնուած է: Նշանաւոր օդանաւորդ Սմիթ հաւանած է մնել Չին ծառայութեան մէջ

Վաղը սոսկալի պատերազմ կայ

ԹՈՔԻՈՅ ՄԷՋ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՑՈՅՑԵՐ

Լոնտոն.— Չին զօրավարը մերժեց Ճաբոնի վերջնագիրը եւ պատասխանեց թէ ոչ Իսկ քայլ մը տեղ չպիտի թողու առանց "կռուելու: Ասոր վրայ ճաբոնական յարձակումի սկսան: Վաղը սոսկալի պատերազմ մը կապասուի:

Թոքիոյի մէջ մեծ ցոյցեր եղան ի նպաստ հաշտութեան: Համալսարանի ուսանողներ պարագլուխ եղան:

Հիթլէր կր խօսի

Տիւսիլտորֆ.— Հիթլէր ընկերվար-ազգայնականներու Դիթիկի մը մէջ բացատրեց կուսակցութեան վարդապետութիւնը: Ամբողջ երկու ժամ խօսեցաւ մոտ հազար անձերու եւ ոսաւ թէ «պէտք է որ Ռամկավարութիւնը անհետանայ եւ Մարտ 13ը Գերմանիան գտնէ զօրաւոր, գերիշխան եւ ազատ»: Գումարումէն վերջ կռիւներ ծագեցան Հիթլէրականներու եւ հակառակորդ կուսակցութիւններու միջեւ:

Վերջապէս Մանչուրիա անկախ

ՀՌՉԱԿՈՒՆՑԱՒ

Լոնտոն.— Մուֆէնկէն կ'իմացնեն թէ Մանչուրիա անկախ հանրապետութիւն հռչակուեցաւ: Անոր մաս պիտի կազմեն Քիրին, Խարպին, Հէյնկ-Քեանկ, Սիաթոնկ, Ժիմէլ եւ արեւելեան Մանչուրիա: Անկախութեան կուսակից չինացի զօրավարները գումարում մը ունենալով Մանչուրիան Չինաստանէն անկախ հռչակեցին: Նոր պետութեան տարածութիւնն է 800,000 քառ. միլոմէթր եւ ունի 30 միլիոն բնակիչ: Չինաստանի նախկին կայսր Բոյի նոր հանրապետութեան ցմահ նախագահ ընտրուեցաւ:

Որոշուեցաւ միջոցներ ձեռք առնել արգիլելու սովիէթներու կողմէ ամէն ոտնձգութիւն:

Ճաբոն չճանչնար Մանչուրիոյ

ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոն.— Թոքիոյէն կր հեռագրեն թէ Մուֆէնի մէջ: Մանչուրիոյ անկախութիւնը հռչակուեցաւ տեղւոյն չինացի երեւելիներուն որոշումովը: Ճաբոնի արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Ճաբոն պիտի չճանչնայ նոր պետութիւնը, մինչեւ որ ան չապացուցանէ թէ յիրաւի անկախ է:

60 սեւամորթ մահուան դատապարտուած

Ներոպի (հարաւային Ափրիկէ) Քէնեթի անգլիացի դատաւորները Աքասպա գեղին պատանդ 60 սեւամորթներ մահուան դատապարտեցին՝ պատճառ վհուկ մը սպաննած ըլլալնուն համար: Ամբաստանեալներէն միոյն կինը հիւանդացած ըլլալով դիմեց վհուկին որ բժշկէ, վհուկ կինը իր կարելին փորձեց յարելով սակայն թէ ինք անիծած չէր զայն: Կինը արդարեւ ազէկցաւ, բայց կրկին անգամ հիւանդանալով մեռաւ: Ասոր վրայ երիկնի ու բարեկամները երկրին աւանդութեան հետեւելով բռնեցին խեղճ պառաւը և գաւազանի հարուածներով սպաննեցին:

ՍԻՆԷՄԱ "ԷԼ ՆԱՍՐ„

Թարիֆ Շամ (նախկին Գոզմոկրաֆը)

Ամէն գիշեր կը ներկայացուի խօսուն եւ խիստ հետաքրքրաշարժ

ՖԻԼՄԵՐ—

Զբօսանքի սիրողները, վայելիչն արժէքը գիտցողները եւ մտամարզանք ընել ցանկացողները, անպայմանօրէն թող այցելեն ՍԻՆԷՄԱ «ԷԼ ՆԱՍՐ», ուր իրենց փափաքին գոհացում կը տրուի:

Սիրնէմա «էլ Նասր» չայցելող ոեւէ անձ, ճարուս թէ ադմաս

ՊԻՏԻ ԶՂՋԱՑ

Բաց խօսք

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հոս ներքէ «Լիբանան»ի 1931 տարեշրջանէն ձեր պարտքը եղող բաժնեգիրներ փոխացնել թերթիս Տէր եւ Տնօրէնին Պ. Ժ. Ադէմեանի անուան:

1932 նոր շրջանի բաժանորդագիրը կանխիկ ղրկելու է վերոյիշեալ անունով: Ապառիկ դիմումներ անհետեւանք կր մնան:

200 ՏՕԼԱՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

—..—

ԿԸ ՓՆՏՌԻՆՔ

Կիլիպի Յովհաննէս, բնիկ Ամասիացի, աքսորուած 1915—1916 իր հօրը կարապետ Յովհաննէսի հետ Զօրումէն դէպի Պաղատ, Պասրայի շրջանները, այժմ յիշեալը կը փնտռէ իր մայրը Նեկտար Յովհաննէսն և եղբայրները՝ Գրիգոր, Հրանդ, Բիւզանդ, Վահրամ Յովհաննէսներ:

Յեղեկացնել՝

Dl. Krikor Hovnanian
Sos Grodavesti No. 2
Bucarest VI Rumanie

Եւ կամ խմբագրութեանս միջոցաւ: Կը խնդրուի թերթերէն արտատպել:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Կը փնտռեմ զաւակներս՝ Մարտիրոս և Մկրտիչ Լուսիկեանները: Բնիկ Շապինգարահիսարի (Մուշէհրի) Բիւրք գիւղէն: Առաջինը 23 իսկ երկրորդը 21 տարեկան:

1921—1922 ին Սեբաստիոյ որբերուն հետ տարուած են Սիւրիա: Կը խնդրուի Ազգային մարմիններէ, միութիւններէ և ազգայիններէ որ եթէ ծանօթութիւն ունին կամ ուր ըլլալնին գիտեն, հաճին իմացնել հետեւեալ հասցէին:

Haroutun Loussiguian
Roumania, Médjidia

Սակարան-Պէյրութ

30 Յունուար 1932

Եգիպտ. Թուղթ Ոսկի	445
Անգլիական »	432
Պաղեստինեան »	445
Թրքական »	61
Ամերիկեան Տոլար	127
Իտալական Լիր (100)	660.—
Յունական Տրախմի (100)	160.—
Պանք Օթթոման	130.—
Անգլիական Ոսկի Հնչ.	603.—
Օսմանեան »	548.—
Տրանսիական »	478.—
Մէճիտ Արծաթ	30

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ալեքսան Բէյաքճեան, բնիկ Էվէրէկցի, կը փնտռէ իր քեռին Սեբովբէ Բէյաքճեանը՝ որ 11 տարի առաջ Ամերիկայի Պր Ռբօր նահանգին մէջ մէջ «Բաֆէ Հաֆուզ» անուն սրճարան մը կ'աշխատցնէր: Իր մասին լուր ունեցող հայրենակիցներէն կրնդրենք տեղեկացնել «Լիբանանի մէջ ցաւ:

«Ե. Հայաստանէն կը խնդրուի արտատպել:

ՀՈՂ ԳՆԵԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ

—...—

Զափազանց նպաստաւոր պայմաններու տակ, ընդարձակ տարածութեան վրայ, Նահրին անմիջապէս մօտ, Մինիլիթիլ կոչուած տեղը, մասնավճարով և ուզուած չափով ԾԱՌՈՒ է օդտուն դաշտագործին մը:

Դիմել ուզողներ թող դիմեն հողատէր Պր. ԱՆԺԷԼՈ ԺԻՐՕՔԱՅԻՆ եւ կամ խմբագրութեանս միջոցաւ:

Առիթէն օգտուեցէք:

ԱԶԴ

Ա. Երաժշտութեան ուսուցման համար Ընկերակցութեանս ակումբին (Լիկի շէնքը), մէջ բացուած է դասընթացք մը ղեկավարութեամբ, փրոֆ. Համբարձումի Պէրպէրեանի: Դասերը տեղի կ'ունենան, Երկուշաբթի, Երեքշաբթի և Հինգշաբթի օրերը, երեկոյեան ժամը 7·30-9·00:

Սասնակցութեան պայմաններ

Ինչպէս գիշերային մութ դասընթացքներուն, նմանապէս ասոր կրնան մասնակցիլ բոլոր փափաքող անդամ և ոչ-անդամները: (որոշեալ թիւը լրանալէն վերջը աշակերտ չընդունուիր):

Բ. Անդամները պէտք է վճարեն ամիսը 15 Ս. Դահեկան, իսկ ոչ-անդամները, 25 Ս. Դահեկան:

Դ. Երեքշաբթի օրերը, պիտի աւանդաւոր ձայնագրութիւն:

Դ. Երկուշաբթի և Հինգշաբթի օրերը, գործնական երաժշտութիւն (օրգէսթր):

Ե. Ընկերակցութեանս ակումբին մէջ երկու ամիսէ ի վեր կը շաբաթական նաև գիշերային դասընթացքներ տասաւաղ նրբերու շուրջ.

1. Հայերէն, 2. Արաբերէն, 3. Ֆրանսերէն, 4. Թուաբանութիւն:

Դիշերային Վարժարանը բաց է շաբաթուան մէջ չորս օր, Երկուշաբթի, Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Ուրբաթ, ժամը 7·30-9·00:

Մասնաւորապէս անգրագէտ երիտասարդները կը հրաւիրուին սորվելու Հայերէն և հաշուական գրաբերքներ, ինչպէս նաև շաբաթուան գործերով զբաղող արհեստաւորներ, գործաւոր և առեւտրականներու կը յանձնարարուի օգտուիլ Արաբերէնի և Ֆրանսերէնի ուսուցումէն:

Նոր Մարաշի մէջ ևս բացած ենք Դիշերային Վարժարան մը Ս. Գառասուն Մանկաց եկեղեցւոյ վարժարանին մէջ. Դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան շաբաթը 3 օր, Երկուշաբթի, Չորեքշաբթի, և Ուրբաթ օրերը:

Ա. Ընկերակցութիւնս ունի նաև 300 աթոռներ պարունակող սրահ մը որ օժտուած է ելեկտրական լոյսով և շքեղ բեմով մը, զոր կրնանք վարձատալ հարսանեկան և այլ հաւաքոյթներու, նպաստաւոր պայմաններով: Մանրամասնութիւնները հասկնալ տեղւոյն վրայ: (Լիկի շէնքը, Խորակաքի ընկերութեան կից, ծովեզերքը)-

Բ. Հայերէն եւ Անգլիերէն լեզուներով մեքենագրական (տաքիլ) աշխատանքներ կ'ստանձնենք որոշ պայմաններով:

9 Յունվար 1932

Քարտուղարութիւն
Պէյրութ. Լիբանան
Մ.Ա Ընկերակցութեան Պէյրութի
Մասնաճիւղի (Կնիք)

ՊԱՆԴՈԿ ԼԻԲԱՆԱՆ - ԶԱՀԼԷ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՊԱՆԴՈՒԿԸ ԶԱՀԼԷՅԻ ՄԷՋ

Օգտուն Սենեակներ — Համեղ հաց — Մաքուր սպասարկութիւն:

Նախկին տեղէս զատ, ուրիշ վերնայարկ տեղ մըն վարձած եմ:
Տուն վարձել ուզողներուն կը տրուի ամէն դիւրութիւն:
Կը գտնեմ հնաբանական ձեռագիրներ և հնութիւններ:

Տէր եւ Տնօրէն Ց. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

ՎԱՐՁՈՒ ՇԷՆՔ

Անդր-Նահրին մօտ, Կամուրջի հիւսիսային կողմը, մեծ պողոտային եզրին, բոլորովին նոր շէնք մը սենեակի եւայլ գործարանի խիստ յարմարութիւն ունեցող, գիւրամատչելի պայմաններով վարձու կը տրուի:

Դիմեցէք պարոնայք Ճշտոն եւ Քէրիս Նաւմրի գրասենեակը, Պէյվիի շէնքին մէջ Պանք տը Սիրիի կից եւ կամ փոստարկղ թիւ 182:

Ծանօթ.— Հող գնել ուզողները եւս դիմեն վերոյիշեալ հասցէին, որոնց հարկ եղած գիւրութիւնները պիտի ընծայուին:

ԵՐԿԱԿԱԳՈՒԾ ԼԵՐՈՒՆ

Sulfate D'Ammoniaque - Superphosplate potasse.

Գեղնախնձորի, Վարունկի, եւ այլ երկրագործներու յատուկ տունկերու՝ եւ բանջարեղէնի բոլոր տեսակի հունցերու հայթայթման համար դիմել միմիայն՝

ՆԱԻՄ ՍԱ'ԱՏԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Հասցէ.= Պանքթ Տը Սիրի է տիւ Կրանս Լիպանին կից, Պէյվի շէնքը:

ՖՕԹՕ ՀՐԱՁ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՆՈՐԱՃԷՆ ՄԱԱՐԱՏ ՇՈՒԿԱՆ

Այն բոլոր երիտասարդներն ու օրիորդները, որոնք հաշակ ունին, արուեստի սիրահար են, լուսանկարուելու համար թող դիմեն

ՖՕԹՕ ՀՐԱՁ հասցէին

Օդը անձրեւոտ կամ պարզ ըլլայ կարեւորութիւն չունի: Իւրաքանչիւր հայ ընտանիք պարտի ՖՕԹՕ ՀՐԱՁ ին լուսանկարուիլ, եթէ կուզէ հայ արուեստագէտը քաջալերել, հայ արուեստագէտին մէկ յիշատակը պահել իր քովը:

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՎ

ՀԱՅԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ — ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՆՈՐ ԵՒ ՀՆԱԽ ՏԱՌԵՐՈՎ

Տպագրական ամէն տեսակ գործ

Հրատարակութիւններ, Առեւտրական Թուղթեր — Տետրակներ, Դեղարանի վերաբերեալ Տոմարներ — Ցուցակներ (Étiquettes) Գայտարարութիւններ, Տոմսեր, Հրաւիրագրեր եւայլն, եւայլն:

ԳՊՐԱՏՈՒՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

Դասագիրքեր, Տետրակներ, Քարթեր, վիճակագրեր եւայլն:

Տուփեր

Կը պատրաստուին ամէն տեսակ տուփեր

ԿՕՇԻԿԻ, ԳԼԻՔԱՐԿԻ, ՇԱՊԻԿԻ, ՀԱՐՍՆԵԾՆԱՆ եւայլն

Կ'ուզուին ոգեկրօնք ամէն տեղերէ

Մատրութիւն. Ճաշակ, Ճշտապահութիւն, եւ մատչելի գին,

Դիմել՝ «ԼԻԲԱՆԱՆ»ի հասցէին